

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Florjančič. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Katoliški shod v Ljubljani.

Srca vernih Slovencev tripljejo veselo, ker se bliža slavnostni dan, ko se bo v beli Ljubljani napravila manifestacija katoliške misli in utrdila vez ljubezni med slovanskimi brati. Na tisoče rok se že giblje in dela priprave, naročajo se posebni vlaki in tudi iz daljnih krajev se priglašajo mnogo udeležnikov.

Doslej so priglasili svojo udeležbo sledeči cerkveni knezi: dr. Anton Bauer, zagrebški nadškof-koadjutor; dr. Krapac, djakovski škof; D. Marčelič, dubrovniški škof; Fra Alojzij Mišič, mostarski škof; dr. Franc Sedej, goriški nadškof; dr. Mihael Napotnik, lavantinski knezoškof; dr. Andrej Karlin, tržaški škof.

Število vseh udeležnikov presega številko 15.000. V sprevedu bo 10 godb, narodnih noš okoli 1500.

Sporod spreveda.

Celi svečani spreved bo razdeljen v sedem skupin s 30. oddelki. Udeležniki se bodo zbirali k svečanemu sprevedu v nedeljo od 7. do 8. ure dopoldne na prostorih, ki se še določijo. Spreved se bo začel pomikati točno ob 8. uri dopoldne proti „Zvezdi“ v tem-le redu:

V prvi skupini so konjeniki, katerim slede trobači.

Druga skupina: stare zgodovinske zastave, pod katerimi so se Hrvati in Slovenci skupno borili in zmagovali. Zastave spremlja častna straža. Slede ljudski poslanci in zastopniki občin. Za njimi zastave slov. društev iz Nemčije in deputacije iz Nemčije in drugih inozemskih krajev.

Tretja skupina: Salezijanska godba iz Trsta. — Poljaki — Čehi — Hrvati. — Dijaška glasba

iz Ljubljane. — Deklice in dečki v narodnih nošah.

Četrta skupina: Koroški Slovenci. — Godba meščanske garde iz Novega Mesta. — Akademiki in akadem. starejšine.

Peta skupina: Domžalska godba. — Češki „Orli“. Godba slovenskih „Orlov“. — Slovenski „Orli“.

Šesta skupina: Godba z Jesenic. — Narodne noše iz vseh slovenskih krajev. — Godba iz Idrije. — Slovenske Bogomile. — Slovenski pevci. — Učiteljstvo.

Sedma skupina: Godba iz Višnje Gore. — Rokodelska društva. — Godba z Viča. — Društva S. K. S. Z. iz Primorja, Štajerske in Kranjske ter člani Marijinih družb.

Pred vsako skupino nosijo zastavonoše zastave dotičnih skupin. V sprevedu bo nad 100 zastav. V jedni vrsti koraka 6 oseb.

Sporod shoda.

Sobota, 23. avgusta.

Sestanek Slov. kat.-nar. dijaštva.

Ob 3/4 na 8. zjutraj. Sv. maša v stolnici.

Ob 1/2 9. zjutraj. Zborovanje v veliki dvorani hotela Union.

1. Dijak-katolik; ref. bog. Fr. Rupnik (Ljubljana).

2. Delo za ljudsko izobrazbo; ref. iur. Dominik Žvokej („Zarja“).

Ob 3. popoldne. 3. Katalicizem in literatura; ref. phil. Fr. Koblar („Danica“).

4. Nujnost reorganizacije narodno-obrambene dela in naše naloge; ref. I. Zavadlal („Dan“).

Ob 8. zvečer. Komers mladine v veliki dvorani hotela Union.

PODLISTEK.

Župan Barina. (Konec.)

Češki spisal Jos. Brožek, prevel P. Bohinjec.

„Ta gospod patrolni vodnik. Včeraj je tukaj patroliral, se je preoblekel v starko in jo je znal izvrstno posnemati. Pri županu je dobil prenočišče v skednju. Seveda župan ni za to vedel, ga ni bilo doma. Pač se ni nadjal, da bo toliko iztaknil. Hotel je le nadzorovati, okolico. Drugo pa — izvemo pri sodbi.“

Župan je zaklel hčer po teh besedah in dostavil: „Ona je torej temu kriva!“ A s tem se je le izdal. Odpeljali so ga k sodišču, ga zaslišali in zaprli za dolgo časa. Končno pa je priznal vse, ker je videl, da nič ne pomaga tajiti in da bo moral sam vse trpeti. Divji lovci in tatovi so imeli skrivališče v njegovi kleti pod skednjem, tam so si delili rop in župan je dobil vselej dvojni del, bodisi v blagu, bodisi v novcih. Povedal je tudi, kdo so bili tatovi, in takoj je bila preiskava v Osečni. Pozapri so Barinove pose in nekaj sosedov, o katerih bi si nikdo ne mislil, da so prizadeti. Zaslišana je bila tudi županova Anica. Priznala je, da je vedela o vsem tem, in je izrekla, da je ona pripravljena prestati zapor namesto očeta.

Sodišče pa je razsodilo, da deklica ni mogla izdati očeta in so jo izpustili. Drugi pa so bili obsojeni, a največ je dobil župan, ki je bil obsojen na pet let.

„Jaz sem slutil, da se bo za Barino slabo izteklo.“ je govoril Klimeš, ko so šli od sodbe.

„Ali, da se bo to tako izteklo, ni pričakoval nihče.“ odgovoril mu je nadlogar. „Zakaj se ni

nikoli nič našlo? Kdo bi bil mislil — na župana!“

Najhujše se je godilo Anici. Hodila je okoli kakor senca, sram jo je bilo hoditi med ljudi in z gospodarstvom ni vedela, kaj in kako. Jurij se je je izogibal od daleč in se je kmalu oženil z drugim dekletom.

Edina tolažba dekličja je bil bližnji gozdek, koder je molila in jokala pred podobo, obešeno na borovcu.

Tako jo nekoč iznenadi pristav Kolovratek. „Anica!“ zakliče tiho.

Deklica se zaobrne in hoče zbežati, a on je skokoma pri nji in jo zadrži. „Ne bežite pred mano“, je prosil, in se ne jezite, jaz ne morem nič za to.

„Nimam se jeziti nad kom.“

„Zakaj torej bežite pred mano, zakaj se izogiblujete ljudem?“

„In vi še prašate — in hočete zvečati moje rane?“

„Anica, — tukaj pod to podobo — bodimo odkriti! Od prvega trenutka, ko sem vas zagledal vas goreče ljubim, z odkrito ljubeznijo, katero sem doslej zatiral, ker sem vedel, da ste oddani drugemu. Odkar se je ta tako neplemenito vedel proti vam, upam si vam svojo ljubezen razodeti. Mislim to odkrito. Recite, ali bi mogli mene ljubiti?“

„Ah, ne norčujte se tako kruto — s hčerjo zločinca.“

„Anica, vi ne morete trpeti za očeta. Potrebujete varuha. Ali me hočete za moža. Že davno bi vas bil obiskal, pa vas nisem hotel motiti v vaši bolesi.“

„Vi, da bi hoteli hčer tatu, — ne — ni mogoče.“

Nedelja, 24. avgusta.

Ob 7. zjutraj. Zbiranje udeležencev v domobranski vojašnici na Khunovi cesti. Poljanski cesti in v bližnjih ulicah.

Ob 8. zjutraj. Odhod k sv. maši.

Ob 9. dopoldne. Sv. maša na Kongresnem trgu pred Uršulinsko cerkvijo. Sv. mašo daruje nadškof-koadjutor zagrebški dr. Ante Bauer.

Posveitev Brezmadežni. Prečita knezoškof ljubljanski dr. A. Jeglič.

Udanostni izjavi sv. Očetu in cesarju. — Predlaga predsednik pripravljalnega odbora kanonik dr. Jos. Gruden. Spreved na slavnostni prostor na dvorišču domobranske vojašnice.

Ob 11. dopoldne. Veliko manifestacijsko ljudsko zborovanje.

Slavnostna govora: dr. Janko Šimrak v imenu Hrvatov in dr. Janko Brejc v imenu Slovencev.

Ob 3. popoldne. Popoldanska služba božja v ljubljanskih cerkvah.

Ob 4. popoldne. Javna telovadba na dvorišču domobranske vojašnice.

Ob 7. zvečer. Shod rokodelskih društev v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

Ob 8. zvečer. Družabni večer v vseh prostorih hotela Union s sodelovanjem godb in pevskih zborov.

Ponedeljek, 25. avgusta.

Ob 7. zjutraj. V stolnici cerkveni govor nadškofa in metropolita ilirskega dr. Fr. Sedeja: „Versko življenje.“ Pontifikalna sv. maša.

Od pol 9. dop. do 1. pop. in od 2. do 4. pop. Zborovanje odsekov:

a) Slovenski:

Odsek za versko življenje. Velika dvorana Ljudskega doma, I. nadstropje.

„In vendar je tako. Jaz sem sin kmeta, imam lepo gospodarstvo, sem že sit graščinske službe. Izstopil bom, ako izvolite postati moja žena.“

„Ne mislim ostati v Osečni.“

„Saj bi tudi jaz ne mogel tukaj biti. Prodali bi posestvo, bi dali nekaj stotakov za tukajšnje reveže, nekako nagrado za očetove čine, in bi se preselili k nam, koder bi vam nikdo niti ne znil o činih vašega očeta. Izvolite! Obljubite! Kaj še razmišljate?“ praša vljudno, podavši ji roko.

„Hvala vam. Odgovorila pa vam bodem čez teden dni.“

„Tedaj bom počakal. Ako privolite, in se vaš oče povrne, bode imel pri nas izgovorjen kot. Z Bogom!“

Razšla sta se. Anica je premišljala o načrtu pristavovem. Saj mu je bila zmerom naklonjena, ne branila bi se ga — sama tudi ne more tako živeti, samo, da ji oče dovoli.

Pisala mu je vse to v ječo. Oče je hitro odgovoril. Z vsem je bil zadovoljen. „Grešil sem, in Bog me je kaznoval. Vem, da se več ne vrnem. Bodita vsaj vidva srečna — in sprejmita moj blagoslov!“

Kmalu potem je Anica obhajala tiho poroko s pristavom, ki je zapustil službo. Prodala je posestvo in se je preselila k starišem svojega moža, kjer so jo radi imeli kakor svojo hčer. V zadoščenju za očetove pregrehe pa je pustila občini Osečni pet sto kron. „Nekaterikrat je obiskala z možem očeta v zaporu, pa dostikrat ni šla tja. Barina je čez dve leti v ječi umrl.“

iz nje stare in strupene snovi in poživiti njen obtok. Če se kri slabo pretaka, se izpridi, prekuhanje jedi in delovanje krvi opeša in to je glavni vzrok zapnjenju žil. Z naravnimi sredstvi treba tedaj odpraviti preveliki pritisk krvi na žile. Prvo sredstvo je prava dieta. Vsaka nezmer- nost v jedi in pijači se pri ti bolezni naenkrat maščuje. Hrano imej bolj rastlinsko kot mesno. Jej večkrat na dan po malo; želodca z jedmi nikdar ne preoblagaj, ker to draži srce in žile. Med jedjo ne pij nikoli. Boj se sploh alkohola, kave in čaja, pij mleko. Teletina in kuretina ter kuhano goveje meso ne delajo težav, pač pa divjačina in rdeče meso delata preostro kri, so- čivje in kruh pa napenjata, kar povzroča pritisk na žile. Pametno kopanje in umivanje z mrzlo vodo po vsem životu ti poživlja delovanje srca, obisti in jeter in ti spravlja strup iz žil. Zmerna telovadba in gibanje v čistem zraku jako koristita, vsaka pretiranost pa bolezni izhujša.

Kačji pik. Če koga kača piči, naj brž, ako ni v ustih ranjen, rano izsesa. Dobro je, če nad rano člen trdo prevežeš, da se nekoliko ustavi tok zastrupljene krvi k srcu in s tem otrpnenje srca. Potem pojdi k zdravniku. Nekateri pravijo, da se otrpnenje srca ovira tudi, če se zavzije mnogo alkohola, drugi pa temu oporekajo. Dobro sredstvo je klorovo apno. Malo klorovega apna vdrgni v rano in jo potem izperi s hladno vodo. Novejši čas so zdravniki prišli na to, da imajo kače dvojni strup: eden končuje živčevje, drugi pa krvna telesa in pletenine. V Indiji, kjer je posebno veliko kač, in v Ameriki se rabi zoper dvojni kačji strup dvoje vrste serum.

Naval krvi v glavo. Če imaš huj naval krvi v glavo, léži v postelji tako, da glava leži visoko. Na glavo deni mrzle obkladke, vzemi tudi kako sredstvo, da si izprazniš čreva, varuj se alkoholnih pijač, tesne obleke in vsega, kar te razburja. Če je le mogoče pojdi na sveži zrak.

Kdaj in kako se kopljí? Ne kopljí se, kadar si hudo razburjen, ali če se slabo počutiš, ali če si veliko jedel in pil. Po kopanju si dobro odrgni telo, da poživíš obtok krvi. Naglo se po kopeli obleci ter pojdi na izprehod. Prijetno je kopanje v morju. Butanje valov dobro vpliva na živce in jih okrepi. Stanejo pa morske kopelji mnogo denarja, zato si jih ne more vsak privoščiti.

Jetra so zelo važen organ v človeškem te- lesu. V jetrih se vrši izprememba snovi beljako- vine, ogljenih hidratov in maščobe. Na jetra je treba tedaj dobro paziti, kdor hoče biti zdrav.

Ob movsanju, ko dobiva perutnina novo perje, nikar ne varčuj s krmo. Dobro je, če pride med krmo kaj apna, n. pr. zdrobljene kosti. Žival naj med tem časom ne boče prisiljena stati na dežju, da se ne prehladi.

Razširjajte „Gorenjca“!

Za smeh in kratek čas.

Oslica in oslički. Šolarji srečajo žensko, ki žene osla in jo pozdravijo: „Dober dan, mati oslica!“ — „Bog dajl otročiči moji.“

Operiran slepec. A: „Ali je slepi Janez res spregledal?“ — B: „Res. Ko so mu ljudje metali darove v klobuk, je vsaki rekel: tu imate pet kron. Ko je pa pozneje našel same vinarje, so se mu oči odprle!“

Dober odgovor. Župnik: „Lovre, ali ste zopet pijan? Povejte, ali je bil vaš vol že kdaj pijan?“ — Lovre: „Vol še ni bil nikoli pijan; pa jaz od vode tudi ne.“

V slikarski razstavi. Tujec slikarju: „Vaša slika je tako naravna, da se človeku, ki jo gleda, kar sline cedé!“ — Slikar vznemljen: „Kako je to mogoče, saj je naslikan solnčni zahod?“ — Tujec: „Oprostite, jaz sem mislil, da je jajčna potica!“

Zdrave, krepke zobčke do- bijo otročiči brez bolečin,

ako dobivajo v tistem času redno Scottove emulzije. Scottova emulzija vpliva jako izborno na razvitek do- jencev, ker je lahko prebavljiva in redilna. Predvsem se je pa izkazala res hvalevredno pri otrocih v času, ko dobivajo zobe. Scottova emulzija vsebuje namreč poleg drugih dobrih snovi tudi apnene soli, katere so prepotrebne za tvorbo kosti oziroma zobovja. Otroci ostanejo mirni in veseli in niti ne čutijo, kedaj jim zobčki predro čeljusti. Scottova emulzija se lahko uživa vsak čas, ne da bi se s tem izpremenila dobrota iste; seveda mora pa biti prava Scottova emulzija in ne ponaredba.

Cena originalni steklenici 2 K 50 vin. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj, VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu 1 posi- ljustev potom lekarne za poizkušnjo.

Gliha z gliho. Milijonar slikarju: „Deset tisoč zahtevate za sliko? Parkrat potegnete s čopičem, pa je narejeno!“ — Slikar: „No, in vi parkrat potegnete s peresom, pa zaslužite stokrat več!“

Kakor vé, tako pové. Bogat trgovec se hoče dati naslikati. Ko v prvič pride k slikarju ter popraša za ceno, zahteva slikar 400 kron, v drugo pa 450. — Trgovec začuden: „Oprostite, ali je platno v tem kratkem času tako poskočilo v ceni?“

„Zakaj se nisem učil plavati?“ — „Samo iz strahu, da mi ne bi kaka kaplja vode v usta prišla.“

Preveč zahteva. Gospa dekli: „Mina, to je pa vendar prehudó! Vselej se v računu zmo- tite in vselej v svojo korist!“ — Mina: „Oh, gospa, od uboge deklice vendar ne boste zahtevali, da bi se morala v svojo škodo zmotiti!“

V priliki rečeno. Skopuh beraču, ki je že dvakrat prosil, pa nič dobil: „Ali ste že zopet tukaj? Meni se zdi, da hočete v enem dnevu obogateti!“

Lepa obljuba. Gospod baron obhaja s svojo gospo srebrno poroko. Družina pride čestitat in vsakateri dobi deset kron v srebru. „Čez 25 let,“ pravi baron, „ko bova slavila zlato poroko, bo dobil pa vsakteri ravno toliko, ampak v zlatu.“

Iver. Starost učkati ni samo na sebi nič posebnega; vendar pa edini pomoček, da človek dolgo živi.

Zanesljivo srebro. A: „Ali veš kak po- moček zoperspanec?“ — B: „Na glavo se postavi, pa ti ne bodo mogle oči vkup pasti!“

Lovska. A: „Ali verjameš, da sem v treh dneh ustrelil 999 zajcev?“ — B: „Zakaj ne rečeš kar tisoč?“ — A: „Ja, ali meniš, da se bom ravno zaradi ehga zajca zlagal?“

Razmišljen. Uradnik: „Kaj želite?“ — Kmet: „Naznanit sem prišel, da je nekdo umrl.“ — Uradnik: „Ali ste vi umrli, ali imate znabiti pooblastilo?“

Slaba tolažba. Gostilničar: „Pomislite, gospod zdravnik, mojo nesrečo! Včeraj so ulomili tatje v mojo klet in odnesli deset steklenic vina. Ko bi jih le mogel izslediti!“ — Zdravnik: „Bodite brez skrbi, če bodo tatje vaše vino izpili, se bodo vsi kmalu pri meni zglasili!“

Dobra razlaga. Andrejec: „Tolikrat berem besedo „konsekventen“, kaj pa je to?“ — Jože: „To ti lahko razložim.“ Konsekventen pomeni: „Ne tako, in ne tako, ampak zmerom tako, to je konsekventno.“

PISARNA

za urejevanje splošnih
gospodarskih zadev

J. Rozman, Kranj.

I. Denarni promet: Izposlovanje po- sojil v vseh oblikah. — Prevzem kapi- talij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih pa- pirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterje- vanje trgovskih in obrtnih terjatev. — In- kaso menic.

IV. Promet z nepremičninami: Posredovanje pri nakupu, prodaji in za- menjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komerc. zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh nave- denih zadevah.

Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago.

Zobozdravniški in zobo- tehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobo- zdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan po 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 16 52—32

Hiša

v dobrem stanu, pripravna za vsako obrt

je naprodaj
v Kranju št. 98.

Več se izve istotam. 132 3—1

Pozor!

80.000 parov čevljev
4 pari za samo K 8.50

Radi zastanka plačila pri nekaterih velikih tovarnah mi je bilo naročeno, da naj razpečam veliko množino zaloge glo- boko pod tovarniško ceno. Zato prodam vsakemu 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zadrgo, zbiti z žrebliji, rujava ali črna usnje, zelo elegantne, novejšje oblike, velikost po številu centimetrov.

Vsi 4 pari čevljev stanejo K 8.50.

Razpošilja se po povzetju. 113 12—6

D. WULKAN, Krakau (Oestr.)

Isaka 3.—644.

Zamenjava dovoljena, tudi denar se vrne.

Dokovane stih brez popraviljanja. Obkladanje zidov profi neugodnemu vremenu z

Šternit

Skriljem

Edino tedaj pris- ten ako vsaka ploš- ca nosi obvarova- no znamko Šternit z utišljenimi čr- kami

TOVARNA LJUDVIT HAT/HEK VOCKLABRUCK ZGORNJE AVTRIKO. DUNAJ IX

92 Zastopstvo: 52—7 V. Janach & Co., Trst.

Zahvala.

Povodom prebridke izgube, mojega umrlega soproga, očeta oziroma brata in strica, gospoda

Franc Šumija

izrekam za vse dokaze srčnega sožalja, kakor tudi za mnogo- brojno udeležbo pri spremstvu pokojnika k večnemu počitku, vsem sorodnikom, znancem, pri- jateljem in darovalcem krasnih vencev najiskrenejšo zahvalo.

Kranj, 12. avgusta 1913.

Alojzija Šumi in rodbina.